

บทที่ 3

แนวคิดการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา

สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.1 ความเป็นมาของการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การประเมินคุณภาพการศึกษาโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นับเป็นมาตรการในการตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดรวมทั้งการตรวจสอบผลการจัดการศึกษาว่าบรรลุผลในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 หรือไม่ ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ในฐานะผู้ควบคุมกำกับดูแล ประสานงานการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดนโยบายการประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการประเมินตนเองมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2528 โดยจัดทำเครื่องมือประเมินคุณภาพการศึกษาขึ้นใช้จากการร่วมมือทางวิชาการของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยให้สถานศึกษาใช้เครื่องมือประเมินเชิงระบบในการประเมินตนเองอย่างต่อเนื่องมาทุกปีการศึกษา และมีการปรับปรุงเครื่องมือเพื่อความเหมาะสมและความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาทั้งระดับท้องถิ่น และระดับชาติ

การปรับปรุงเครื่องมือการประเมินคุณภาพการศึกษาในครั้งนี้ เป็นนโยบายของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ในการพัฒนาเครื่องมือประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อรองรับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา จึงมีการจัดระดมสรรพกำลังเพื่อหาแนวทางอย่างหลากหลาย ทั้งในแง่การแก้ปัญหาที่มีมาในอดีตและการสร้างวิสัยทัศน์ในกระบวนการประเมินให้สอดคล้องกับกระบวนการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก “ยุคโลกาภิวัตน์” ต่อไป

3.2 หลักการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

1) เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 รวมทั้งวิสัยทัศน์การจัดการศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

2) ให้สถานศึกษายึดแนวนโยบายการพัฒนาการศึกษาชาติ สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสนองนโยบายหน่วยงานต้นสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดูแลสถานศึกษานั้นๆ โดยการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการให้มีมาตรฐานสูงขึ้น เป็นที่ยอมรับของประชาชน ชุมชน และท้องถิ่น การติดตามผลการประเมินเพื่อดำเนินงานการประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีระบบ และป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น จึงมีมาตรฐานการกำหนดช่วงเวลาในการประเมินแต่ละเรื่องโดยมีปฏิทินการปฏิบัติงาน ตารางการประเมินอย่างชัดเจน รวมทั้งให้กรรมการผู้ประเมินมีหลักฐานการดำเนินการ ในฐานะผู้รับผิดชอบทุกระดับ

3.3 วัตถุประสงค์ของการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

1) เพื่อศึกษาความสามารถทางการเรียนทั้งในระดับห้องเรียน ชั้นเรียนในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นและระดับประเทศในภาพรวมของการจัดการศึกษาท้องถิ่น ตามมาตรฐานการศึกษาด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านการผลิตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2) เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับ นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินไปเป็นแนวทางในการเร่งรัดพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น

3) เพื่อให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัดสถานศึกษานั้นๆ ได้ทราบข้อมูลการจัดการศึกษา และสามารถสนับสนุนพัฒนาทั้งทางด้านวิชาการ บุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา

4) เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ

5) เพื่อให้สถานศึกษาจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อเตรียมเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและการประเมินคุณภาพจากภายนอก

3.4 ยุทธศาสตร์การดำเนินงานการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

1) เพื่อให้การดำเนินงานการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา จึงกำหนดการดำเนินงานดังนี้

(1) ชี้แจงทำความเข้าใจเครื่องมือและการใช้โดยจัดให้มีคู่มือชี้แจงรายละเอียดเพื่อบุคลากรผู้เกี่ยวข้องทราบบทบาทหน้าที่ในการประเมินภายใต้ปรัชญา “ประเมินเพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา ไปสู่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา”

(2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือเป็นภาระหน้าที่ที่สำคัญในการสนองนโยบายของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด โดยให้ความร่วมมือสนับสนุนการดำเนินการเรื่องงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ บุคลากร และอื่นๆ

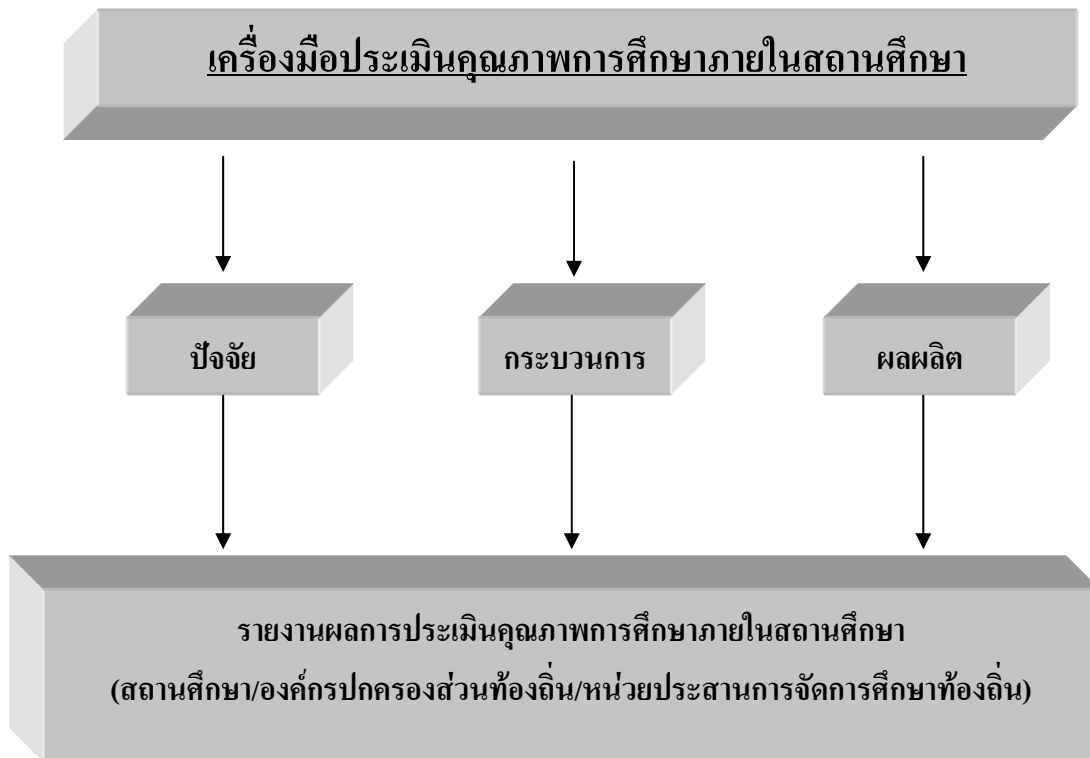
(3) บุคลากรในสำนักงานการศึกษา/กองการศึกษา และสถานศึกษา ถือเป็นตัวจักรและกลไกที่สำคัญในฐานะผู้ปฏิบัติและเป็นผู้ประสานงาน จึงต้องมีความตระหนักในความเป็นเจ้าของร่วมกัน โดยปฏิบัติหน้าที่ในส่วนที่รับผิดชอบ รวมทั้งปฏิบัติหน้าที่ในฐานะคณะกรรมการประเมินการวิเคราะห์ผลการประเมินและการนำผลการประเมินไปพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา

(4) หน่วยประสานการจัดการศึกษาท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) ดำเนินการสรุปและวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาในระดับประเทศ ตามปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดโดยคณะกรรมการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น คณะทำงานเขตการศึกษาสรุปและวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาในระดับเขตการศึกษา รวมทั้งรายงานผลตามภาระหน้าที่ เพื่อแสดงความก้าวหน้าในการพัฒนาการศึกษาตลอดจนข้อบกพร่องเพื่อปรับปรุงในภาพรวมของแต่ละระดับต่อไป

3.5 โครงสร้างการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ดำเนินการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยมีความสอดคล้องกันตั้งแต่ทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการศึกษา การนำทรัพยากรทางการศึกษามาดำเนินการบริหารจัดการให้เกิดผลผลิตทางการศึกษา คุณลักษณะที่สมบูรณ์และชุมชนมีความพึงพอใจในการจัดการศึกษา จึงกำหนดโครงสร้างการประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแนวคิดการประเมินเชิงระบบที่กำหนดให้มีการประเมินตั้งแต่ทรัพยากรที่ใช้การนำทรัพยากรไปบริหารจัดการจนเกิดเป็นผลที่ได้รับจากการจัดการศึกษา โดยมีโครงสร้างการประเมินภายในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังแผนภูมิ 3.1

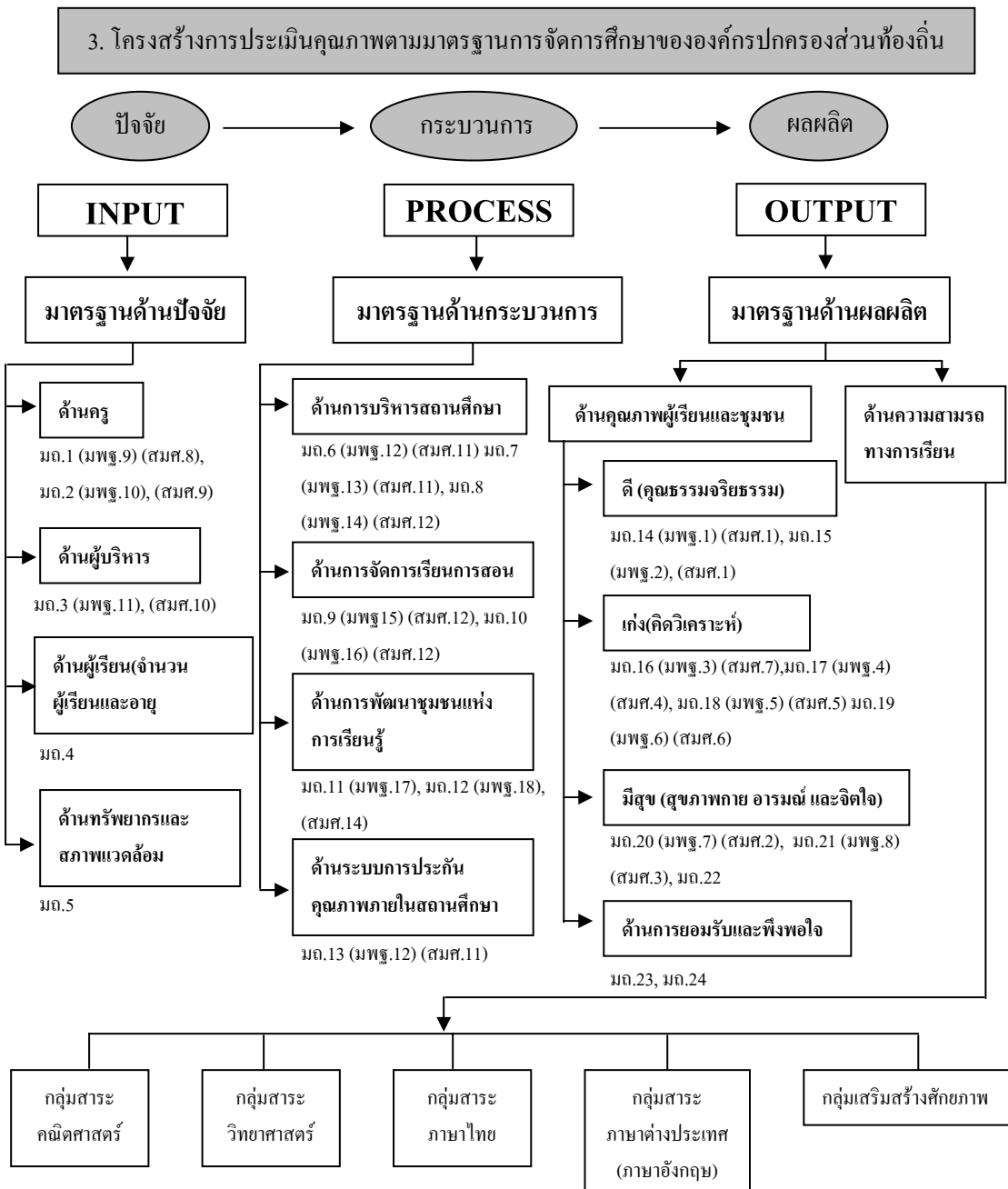
แผนภูมิ 3.1
แนวทางประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ

จากพื้นฐานความคิดดังกล่าว การประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงจัดโครงสร้างการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาดังแผนภูมิ 3.2 ต่อไป

แผนภูมิ 3.2

โครงสร้างการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

ความสัมพันธ์โครงสร้างมาตรฐานการศึกษาชาติ:มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน:มาตรฐานการศึกษาท้องถิ่น : สมศ.

